Yenilikçili?in Belirleyicileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yenilikçili?in Belirleyicileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33233

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yenilikçili?in Belirleyicileri Ölçe?i (Determinants of Innovativeness Scale), bir psikometrik enstrüman uyarlamas? olup, özellikle örgütsel ba?lamda yenilikçilik düzeyini etkileyen faktörleri ölçmek amac?yla kullan?lm??t?r. Bu ölçek, S. Meriç'in 2017 y?l?nda tamamlad??? doktora tezinde, **turizm i?letmeleri** özelinde, **yenilikçilik** ile de?i?ime direnç ve **örgütsel sessizlik** aras?ndaki karma??k ili?kileri incelemek üzere adapte edilmi?tir. Ölçe?in temel amac?, bir organizasyonun yenilik üretme ve uygulama kapasitesini ?ekillendiren iç ve d?? belirleyicileri sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir.

Ölçek, orijinal yap?s?n?n Türkçe organizasyon kültürüne uygunlu?unu test etmek üzere kullan?lm??t?r. Çal??ma, TRA1 ve TRB2 bölgelerindeki turizm sektörünü hedef alm?? ve kurumsal düzeyde yenilikçili?i engelleyen veya te?vik eden unsurlar?n tespit edilmesinde önemli bir rol oynam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Yenilikçilik, Örgütsel Davran??, Ölçek Uyarlamas?, Turizm ??letmeleri, Örgütsel Sessizlik, De?i?ime Direnç, Yönetim

Yazarlar

Meriç, S. (Uyarlayan/Kullanan)

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, kurumsal düzeyde **yenilikçili?in belirleyicileri** olarak kabul edilen çe?itli faktörleri ölçmektir. Bu belirleyiciler genellikle, çal??anlar?n yenilik fikirlerine olan tutumlar?, örgütsel yap?n?n esnekli?i, kaynak tahsisi ve **liderlik** deste?i gibi unsurlar? içerir. Ölçek, özellikle turizm sektöründeki i?letmelerin yenilik kapasitelerini anlamak ve bu kapasiteyi s?n?rlayan **de?i?ime direnç** ve örgütsel sessizlik gibi olumsuz örgütsel durumlarla olan ili?kisini analiz etmek için kullan?lm??t?r.

Ölçek, ara?t?rmac?lara i?letmelerin hangi alanlarda yenilikçili?i te?vik edip hangi alanlarda engelledi?ine dair derinlemesine bilgi sa?lamay? hedefler. Bu sayede, yönetim stratejilerinin belirlenmesinde ve yenilikçi kültürün geli?tirilmesinde bilimsel bir temel olu?turulur.

Yap?

Yenilikçili?in Belirleyicileri Ölçe?i, genellikle çok boyutlu bir yap?y? ölçer. Bu yap?, i?letmelerin yenilik yapma potansiyelini etkileyen çe?itli alt boyutlar? içerebilir. Tipik olarak, bu alt boyutlar

ARABPSYCHOLOGY.COM

aras?nda **Örgütsel Kültür** (risk alma ve ö?renmeye aç?kl?k), Yönetim Deste?i, Kaynak Yeterlili?i ve Çal??an Kat?l?m? gibi faktörler bulunur.

Ölçek, bireylerin veya gruplar?n yenilikçi davran??lara yönelik alg?lar?n?, tutumlar?n? ve motivasyonlar?n? de?erlendirir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde korundu?u veya yeniden yap?land?r?ld??? varsay?lmaktad?r, ancak bu yap?n?n kesin faktör yükleri ve boyutlar? kaynakta detayl? olarak belirtilmemi?tir.

Geçerlik

Kaynakta ölçe?e dair spesifik geçerlik (validity) bilgileri sunulmam??t?r. Ancak, bir ölçek uyarlama çal??mas?nda, yap?sal geçerli?i kan?tlamak için genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) yöntemleri kullan?l?r.

Uyarlamay? yapan ara?t?rmac?, muhtemelen ölçe?in maddelerinin ölçmek istedi?i kuramsal yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermek için içerik geçerli?ini (uzman görü?leri ile) ve yap? geçerli?ini (istatistiksel yöntemlerle) sa?lam??t?r. Bu süreç, ölçe?in turizm i?letmeleri ba?lam?nda **yenilikçilik** belirleyicilerini güvenilir bir ?ekilde ölçebilmesi için kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik

Kaynakta ölçe?e dair spesifik güvenirlik (reliability) bilgileri sunulmam??t?r. Standart psikometrik çal??malarda, iç tutarl?l?k güvenilirli?i genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak hesaplan?r.

Ba?ar?l? bir ölçek uyarlamas?nda, her bir alt boyut için hesaplanan Cronbach Alfa de?erinin kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? beklenir. Bu de?erler, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir ve ölçe?in bilimsel çal??malarda kullan?m?n?n güvenilirli?ini destekler.

Faktör Analizi

Bu tür uyarlama çal??malar?nda, ölçe?in orijinal faktör yap?s?n?n Türk kültürüne ve örneklemine ne kadar uydu?unu belirlemek için faktör analizi esast?r. E?er ölçek orijinal olarak çok boyutlu ise, uyarlamay? yapan ara?t?rmac? büyük olas?l?kla öncelikle Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) yaparak faktör say?s?n? ve madde da??l?m?n? incelemi?, ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile modelin uyum indekslerini (CFI, TLI, RMSEA vb.) raporlam??t?r.

Faktör analizi sonuçlar?, **Yenilikçili?in Belirleyicileri Ölçe?i**'nin hangi bile?enlerinin turizm i?letmelerinde en güçlü etkiye sahip oldu?unu ortaya ç?karm?? ve ölçe?in yap?sal sa?laml???n? kan?tlam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir. Genellikle 5'li veya 7'li Likert kullan?l?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çal??anlar ve Yöneticiler

Ya? Grubu: Yeti?kin (Organizasyon Çal??anlar?)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki turizm sektöründe (TRA1 ve TRB2 bölgeleri) faaliyet gösteren i?letmelerin personeli.

Test Metodolojisi: Anket yöntemiyle veri toplama ve yap?sal e?itlik modellemesi (YEM) veya regresyon analizi ile ili?kilerin test edilmesi.

Anahtar Kelimeler

Yenilikçilik Belirleyicileri, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Turizm Sektörü, Örgütsel Kültür, Yap?sal E?itlik Modellemesi

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum (Tezin yap?ld??? kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal kayna?? bilinmemektedir; ancak Türkçe uyarlamas? 2017 y?l?nda yay?mlanan bir doktora tezi kapsam?nda kullan?lm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m? veya lisans ücretleri hakk?nda bilgi mevcut de?ildir. Akademik kullan?m için genellikle tezin yazar? ve orijinal ölçek sahiplerinden izin al?nmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Meriç, S. (2017). *Turizm i?letmelerinde yenilikçili?in görünmeyen yüzü, de?i?ime direnç ve örgütsel sessizlik: TRA1 ve TRB2 bölgesi analizi*, (Yay?nlanmam?? doktora tezi), Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Erzurum.

Bu doktora tezine ait bilgilere YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Yenilikçili?in Belirleyicileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM